

JUOZAS ELEKŠIS (1931–2022)

2022 m. sausio 17 d., eidamas 91-uosius metus, Vilniuje mirė Vilniaus žemaičių kultūros draugijos narys, daugelio eilėraščių knygų ir dainų žodžių autorius, pedagogas, spaudos darbuotojas Juozas Elekšis (slapyv. Linas Dubava).

Juozas Elekšis gimė 1931 m. liepos 29 d. Lėlaičių k. (Tirkšlių sen., Mažeikių r.). Prieš kurį laiką žurnalo „Žemaičių žemė“ redakcijai atsiųstoje savo biografijoje Juozas Elekšis rašė:

„Baigiau Viekšnių vidurinę mokyklą, Vilniaus valstybinį pedagoginį institutą (1961 m.). Istorijos mokytojas. Šešiolika metų mokytojau Akmenės ir Mažeikių rajonuose (dirbau antraeilėse pareigose po tarnybos Sovietinėje armijoje). Porą metų dirbau LKP Mažeikių rajono instruktoriumi, 1965–1971 m. – Mažeikių rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoju, nuo 1971 m. iki 1990 m. kovo 11 d. – Lietuvos TSR ministrą tarybos, nuo 1991 m. kovo 11 d. iki išeinant į pensiją (1990 m. birželio 25 d.) – Lietuvos Vyriausybės instruktoriumi. Vėliau dirbau žurnalistu „Mokslo Lietuvos“ redakcijoje. 1991 m. liepos mėn. buvau paskirtas

šio laikraščio atsakinguoju sekretoriumi (šias pareigas ėjau iki 1996 m. sausio mėn.). Norėdamas daugiau laiko skirti kūrybai, perėjau dirbti reporteriu į „Gydytojų žinių“ laikraštį, kur dirbau iki 2004 m. vasario mėnesio. Tada atsidėjau kūrybai. Esu „Tėviškės pažinimo“ draugijos laikraščio „Gimtinė“ konsultantas, Žemaičių kultūros draugijos Vilniaus skyriaus ir Biržiškų draugijos narys.

Kūryba

Išleidau 15 knygų (vėlesniais metais J. Elekšis išleido dar keletą nedidelės apimties knygų – RKIC pastaba):

1. *Nors minutę tylos*. Eilėraščiai, 34 p., 1992 m. Tiražas 2000;
2. *Širdyje pasiklysti gali*. Eilėraščiai, dainos, aforizmai, humoras, beletrizuoti prisiminimai, 66 p., 1993 m. Tiražas 1000.
3. *Aš mačiau*. Eilėraščiai, dainos, humoras, beletrizuoti prisiminimai, 104 p., 1995 m. Tiražas 1000.
4. *Takeliai tėvų čia susipynė*. Eilėraščiai, dainos istoriniai apsakymai, 102 p., 1998 m. Tiražas 1000.
5. *Bažnytkaimio votyva* (kartu su Ipolitu Petrošiumi). Mišios, 16 p., 1999 m. Tiražas 2000. Giedotos Romoje, Panteone. Giedamos Šv. Onos bažnyčioje Vilniuje ir kitur.
6. *Dutūkstantųjų mirazai*. Istoriniai apsakymai, dainos, eilėraščiai, anekdotai, 150 p., 2000 m. Tiražas 500.
7. *Toli, toli* (kartu su Vytautu Kurnicku). Dainos, 24 p., 2001 m. Tiražas 300.
8. *Kur vedī, pagunda?* Dainos, 148 p., 2001 m. Tiražas 1000.
9. *Mūsų vasara* (kartu su Vilimu Malinausku). Dainos, 34 p., 2003 m. Tiražas 300.
10. *Lietuvos globėjo Šv. Kazimiero votyva* (kartu su Ipolitu Petrošiumi). Mišios, 16 p., 2004 m. Tiražas 500.
11. *Iliuzijų valtėlė* (kartu su Jurgiu Gaižausku, Sonata Tamašauskaite ir Ipolitu Petrošiumi) Dainos, eilėraščiai, 24 p., 2004 m. Tiražas 500.
12. *Metai* (kartu su Jurgiu Gaižausku). Dainos, 30 p., 2005 m. Tiražas 300.
13. *Žemaitiška votyva* (kartu su Ipolitu Petrošiumi). Mišios, 16 p., 2006 m. Tiražas 300.
14. *Dainų sietuva* (kartu su Jonu Šukiu). Dainos, 44 psl., 2006 m. Tiražas 300.
15. *Deimantinis tostas* (kartu su Vi-

taliumi Emiliju Petroniu). Dainos, 92 p., 2006 m. Tiražas

Kūrybos komentaras

Mano žodžiams sukurta daugiau kaip 210 dainų ir giesmių. Dainų įrašyta 6 garso kasetėse ir 4 kompaktiniuose diskuose. Jų yra įsigijusios įvairios pasaulio lietuvių bendruomenės. Dainos yra skambėjusios „Siemens“ arenoje Vilniuje, Kauno halėje, tremtinių sąskrydyje Ariogaloje, Seime, įvairiose kitose įstaigose šalies miestuose ir rajonuose. Jas dainuodami „Ventukai“ (vad. Raimondas Dievinas) tapo televizijos konkursų „Duokim garo“, „Nacionalinė muzikos lyga“, nugalėtojais, iškovojo „Auksinę paukštę“. R. Dievino sukurtos dainos per radiją ir televiziją yra skambėjusios daugiau negu tūkstantį kartų. Įtraukę jas į savo programas sėkmingai koncertuoja kolektyvai „Subatvakaris“ (vad. Antanas Erlickas), „Žvangulis“ (vad. Vilimas Malinauskas), „Šeimyna“ (vad. Danutė Krakauskienė), Universiteto choras TAU (vad. Adelė Petrošūtė) „Tyklė“ (vad. Vitalija Brazaitienė), „Verdenė“ (vad. Viktorija Bajariūnienė), Vilniaus Taurakalnio kultūros centro choras (vad. Algirdas Norvilas). Ipolito Petrošiaus ir mano „Ainių daina“ yra tapusi šio kolektyvo himnu. Dainų, kurių muzika parašyta pagal mano žodžius, yra ir tokių meno kolektyvų kaip Skriaudžių „Kanklės“, „Virventos“, „Bočių“, „levos“, „Rugiagėlės“, „Daugaučių“, „Ventos“, „Širvenos“ repertuaruose. [...]

Esu Žemaičių kultūros draugijos redakcijos paskelbto poezijos konkurso premijos, taip pat ir Jungtinių tautų, Pasaulio sveikatos organizacijos, Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijos, Žurnalistų sąjungos ir AIDS centro 2006 m. premijos laureatas.

2005 m. lapkričio 30 d. man suteiktas meno kūrėjo statusas. [...]

Sulaukęs saulėlydžio, Juozas rankų nenuleido, toliau kūrė ir leido knygas, iki COVID-19 pandemijos lankydavosi beveik visuose Vilniaus žemaičių kultūros draugijos renginiuose. Eilėraščius rašė, su savo kūrybos populiarintojais ryčius palaikė iki savo paskutiniųjų gyvenimo dienų.

Regionų kultūrinių iniciatyvų centras užjaučia velionio šeimą ir artimuosius.

Regionų kultūrinių iniciatyvų centras